

Nærings- og fiskeridepartementet
Fiskeri- og havbruksavdelingen

Ref:
18/5659

Vår ref.
18/18347

Dato
25.10.2018

Høringssvar på tiltak mot negative miljøeffekter av medikamentell behandling mot lakselus i oppdrettsanlegg

Veterinærinstituttet anerkjenner ønsket om å redusere de negative miljøeffektene av medikamentell lakselusbehandling. Forslaget til ny bestemmelse i akvakulturdriftsforskriften gjelder badebehandlinger med legemidler. Det ble i 2017 skrevet ut resept på 352 slike behandlinger. Sammenliknet med toppåret for badebehandlinger, 2014, har det vært en reduksjon i forskrivninger på 87 prosent. Dersom en antar at hver behandling i 2017 i gjennomsnitt hadde de samme negative miljøeffektene som i 2014, har det dermed vært en reduksjon i slike negative effekter fra badebehandlinger på 87 prosent på tre år. Det er i dag utbredt resistens hos lakselus mot legemidlene som er godkjent til badebehandlinger, særlig mot pyretroider og azametifos. Samtidig har næringen bygget opp stor kapasitet for medikamentfri lusekontroll. Dette sammen med omgivelsenes negative holdninger til legemiddelbruk i oppdrettsnæringa, gir Veterinærinstituttet grunn til å tro at det ikke vil skje en betydelig økning i antall medikamentelle behandlinger mot lakselus med de legemidlene som er tilgjengelig i dag. For AGD er det ikke den samme resistensproblematikken som for lakselus, men også mot AGD er det mulig å bruke medikamentfrie metoder i form av badebehandling med ferskvann.

Det er i dag ikke påbudt å innrapportere om badebehandlinger har blitt foretatt i brønnbåt eller i merd. Dette gjør at en ikke kan vite hvor stor andel av badebehandlingene der behandlingsvannet forholdsvis enkelt kunne vært fraktet bort fra lokaliteten. I rapporten «Medikamentbruk for kontroll av lakselus» av Remen og Sæter fra Akvaplan-niva fra 2018 ble det utført en spørreundersøkelse blant fiskehelsepersonell. Svarene på spørsmålet om hvor stor andel av badebehandlinger som ble utført i brønnbåt varierte fra under 10 prosent til 50 prosent av avlusningene. Hvor mange av disse som slapp behandlingsvannet på lokaliteten er ikke kjent. Veterinærinstituttet mener at det antageligvis finnes et potensial i å redusere miljøeffektene fra badebehandlinger ved å pålegge alle brønnbåter de samme reglene for hvor de kan slippe behandlingsvannet, og at dette derfor bør tas inn i nytt regelverk. Samtidig bør det gjøres obligatorisk å innrapportere om badebehandlinger har blitt foretatt i merd eller brønnbåt, for å gjøre det lettere å utføre tilsyn med regelverket.

Det er under utvikling en metode for rensing av behandlingsvann. Dersom utviklerne lykkes i dette vil det bli mulig å slippe ut rensset behandlingsvann, som vil innebære en langt lavere miljørisiko. Veterinærinstituttet mener derfor at en i det nye regelverket bør vurdere å ta høyde for at teknologi for rensing av behandlingsvann kan bli tilgjengelig.

Veterinærinstituttet sin årlige spørreundersøkelse blant fiskehelsepersonell viste for 2017 at medikamentell behandling ble vurdert til å gi mindre skader og lavere dødelighet enn de medikamentfrie alternativene, med unntak av ferskvannsbehandlinger (Fiskehelse rapporten 2017). Det er grunn til å anta at en del av forklaringen på denne forskjellen er at medikamentelle behandlinger kan utføres med mindre håndtering av fisken; for eksempel ved badebehandling i merd. Slik forslaget nå foreligger vil en for omtrent 40 prosent av norske lokaliteter gjøre den antatt mest skånsomme måten å gjennomføre badebehandling på forbudt.

Dyrehelsepersonelloven sier at forsvarlig virksomhet for veterinærer og fiskehelsebiologer innebærer å bidra til god dyrehelse, forsvarlig dyrevern, trygg mat og ivaretagelse av miljøhensyn. Ved forskrivning av

legemidler må derfor alle disse forhold hensyntas. Behovet for å ivareta fiskevelferd og -helse er uavhengig av avstand til reke- eller gytefelt. Hensynet til miljøet er også mer omfattende enn kun hensynet til reke- og gytefeltene.

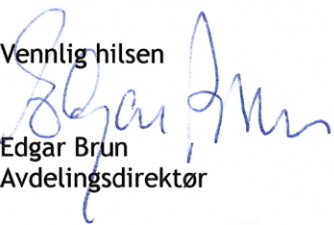
Veterinærinstituttet mener at hensynet til miljø kan ivaretas bedre enn i dag ved å pålegge alle brønnbåter som behandler fisk på lokaliteter nær reke- og gytefelt å tømme behandlingsvannet unna disse feltene.

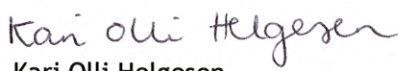
Veterinærinstituttet mener imidlertid at det er uheldig å fjerne muligheten til å gjøre en avveining av alle de fire forholdene nevnt i dyrehelsepersonelloven før en lakselusbehandling, da det kan være tilfeller der en behandling i merd blir ansett som dyrevelferdsmessig forsvarlig, mens en behandling i brønnbåt med samme middel blir sett på som risikofylt.

Veterinærinstituttet mener også at dersom forbudet mot badebehandling i not i eller nærmere enn 500 m fra rekefelt og/eller gytefelt blir innført, bør det innføres unntaksmuligheter fra forbudet om badebehandling i merd dersom hensynet til fiskevelferd tilsier at alle andre behandlingsalternativer er en for stor risiko for fiskehelse og -velferd.

Veterinærinstituttet har ikke kompetanse til å uttale seg om brønnbåtkapasitet eller hvor lang tid næringa trenger til omstilling før denne nye bestemmelsen trer i kraft.

Vennlig hilsen

Edgar Brun
Avdelingsdirektør

Kari Olli Helgesen
Leder forskergruppe lakselus